

RÖDA KORSET'S ORGANISATION OCH BESLUTSPROCESS

Att kunna genomskåda organisationen är nyckeln till handling och medbestämmande. Med alla sina globala komponenter kan Röda Korsets organisation verka komplicerad. Som utbildare känner du organisationen och kan berätta om den på ett mångsidigt sätt. Fundera dock alltid vad som i den är det allra väsentligaste för din målgrupp och koncentra dig på det.

Den breda allmänheten vill allra helst veta vad Röda Korset har att erbjuda för verksamhet. I stället för att i detalj bena ut komplicerade organisations- och beslutskrumelurer ska du koncentrera dig på lokala aktiviteter ur avdelningens synvinkel och hur man kommer med i dem. Å andra sidan hjälper det att förstå rörelsen och motiverar för att delta i aktiviteterna om man vet att Röda Korsets verksamhetsnät är världstäckande.

När nya och gamla frivilliga utbildas, till exempel på Röda Korsets grundkurser, är det viktigt att var och en av dem hittar sin egen plats i organisationen och beslutsfattandet. Studera organisations- och beslutsprocesserna med utgångspunkt i aktörerna själva:

- Var är deltagarna själva verksamma?
- Av vilka delar består avdelningen? Vilka är avdelningens arbetsenheter?
- Vem sitter med i styrelsen? Hur får man kontakt med dem? Vad gör styrelsen?
- Hur kan en enskild medlem/frivillig påverka i avdelningen?
- Vad gör distriktet? Vilket distrikt ligger närmast aktörerna själva? I vilka frågor har deltagarna redan varit i kontakt med distriktsbyrån?
- Vem sitter med i distriktsstyrelsen och om vilka ärenden beslutar man där?
- Vilket inflytande övar den unga medlemmen på organisationens olika plan? Vilka egna plattformar för påverkan erbjuds den unga i organisationen?
- Hurdant stöd kan man få från distriktet och vem arbetar på distriktsbyrån?

I utbildningen av förtroendevalda är beslutsfrågorna det centrala innehållet. Gå igenom beslutsfattandet på avdelnings-, distrikts- och riksnivå. Det väsentliga är att man skiljer åt de anställda och de förtroendevalda i beslutsprocessen. Det lönar sig också att uppmärksamma den roll som avdelningens, distriktets eller organisationsstyrelsens utskott och kommittéer har i förhållande till den officiella beslutsprocessen.

- Vem deltar i beslutsfattandet?
- Hur väljs de förtroendevalda på de olika nivåerna i organisationen?
- Hur skapas de lokala, regionala och riksomfattande besluten, riktlinjerna och verksamhetsplanerna?

De unga som en del av beslutsfattandet i organisationen

Ungdomsmedlemmarna har lika rätt till inflytande i alla organisationens beslutsorgan. De unga har dessutom egna plattformar för påverkan på distrikts- och riksnivå.

Distriktsparlamentet är en påverkanskanal och ett rådgivande organ för FRK-ungdomarna där de kan utveckla ungdomsverksamheten och påverka ungdomsarbetet i det egna distriktet. Distriktsparlamentet diskuterar det gångna årets verksamhet i distriktet, följande års prioriteringar och utveckling av ungdomsverksamheten, tar initiativ och lägger fram förslag för distriktsstyrelsen och Ungdomarnas årsmöte.

Parlamentet gör också en framställning för distriktsstyrelsen eller dess organ för ungdomsfrågor om distriktets representanter vid Ungdomarnas årsmöte. Distriktets ungdomsutskott eller ungdomskommitté sammankallar distriktsparlamentet där antalet röstberättigade ombud baserar sig på det antal ungdomsmedlemmar som avdelningen hade i slutet av föregående år. Röstetalet och övriga regler för distriktsparlamentet finns i parlamentets arbetsinstruktion.

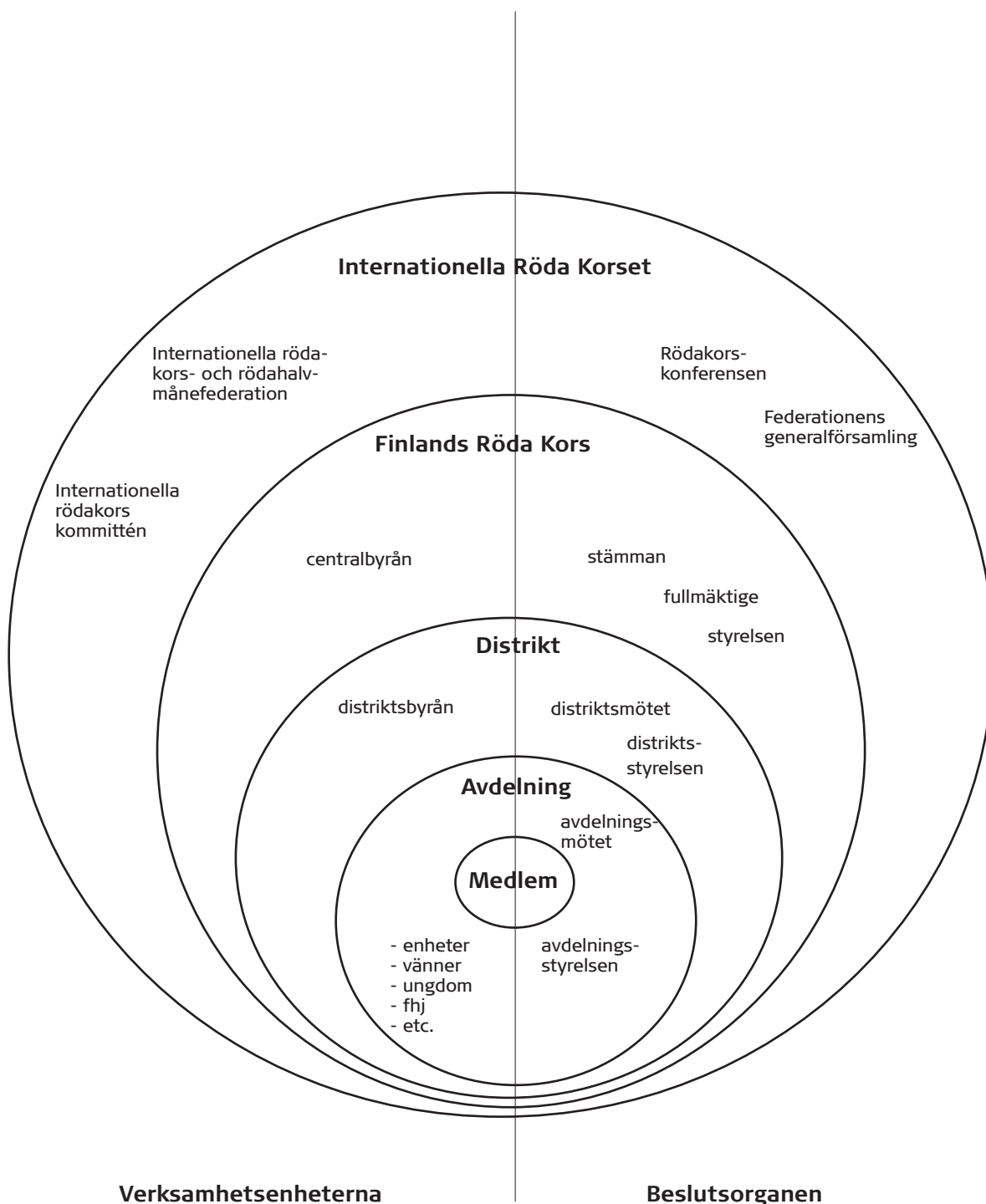
Ungdomarnas årsmöte är den största årliga tillställning som samlar ungdomsmedlemmarna i vår organisation och har också av organisationsstyrelsen utsetts till påverkanskanal och rådgivande organ för de unga. Styrelsen för Finlands Röda Kors utnämner den riksomfattande ungdomskommittén som sammankallar årsmötet. Antalet officiella ombud vid mötet vilka utgörs av organisationens ungdomsmedlemmar baserar sig på det antal ungdomsmedlemmar som distriktet hade vid slutet av föregående år.

Årsmötet behandlar ungdomsverksamheten året innan, verkställigheten av strategin, verksamhetens tyngdpunkter, lägger fram förslag och initiativ om organisationens verksamhet för styrelsens riksomfattande ungdomskommitté och deltar i den allmänna ungdomspolitiska diskussionen. Röstetalet och övriga regler för Ungdomarnas årsmöte finns i årsmötets arbetsinstruktion.

Organisationscirkelarna

Övningen kan tillämpas exempelvis på Röda Korsets grundkurs och vid utbildningen av förtroendevalda. Rita i ett blädderblock en cirkel och skriv ordet medlem mitt i. Vidga perspektivet till avdelnings-, distrikts, riks- och internationellt rödakorsplan genom att diskutera samtidigt. Ställ frågor till deltagarna som kan söka svaren i utbildningsmaterialet. Skriv upp svaren i blädderblocket.

Medlem	Vem kan bli medlem i Röda Korset?
Avdelning	Vad gör avdelningen? Av vilka delar är avdelning uppbyggd? Vilka är avdelningens förvaltningsorgan? Vem beslutar i avdelningen? Hur kan man delta i beslutsfattandet?
Distrikt	Vad gör distriktet? Vilka är distriktets förvaltningsorgan? Vem beslutar om verksamheten? Vem är anställd i distriktet?
Finlands Röda Kors	Vilka är beslutsorganen på riksnivå? Hur väljs de förtroendevalda? Vad gör centralbyrån?
Internationella Röda Korset	Av vilka delar är internationella Röda Korset uppbyggt? Vad gör internationella Röda Korset?

Ange i figuren, till exempel med punkter, var deltagarna själva är verksamma och kan delta i beslutsfattandet.

Kartövning i påverkansarbete

I synnerhet i utbildningen av förtroendevalda kan man genomföra en kartövning i påverkansarbete. Deltagarna ritar upp i blädderblocket en "påverkansväg" genom ett självvalt tema från inledningsfas till målet med hjälp av följande frågor:

- De egna påverkansmöjligheterna?
- Vem annan kan påverka måluppnåendet?
- Vilket organ fattar beslutet?
- Vem lönar det sig att kontakta?
- Vem ger mer information?
- Vem kan hjälpa?

Exempelfrågor:

1. Du var i fjol på ett internationellt rödakorsläger och berättade om dina erfarenheter för din grupp. Nu skulle också din grupp vilja åka utomlands för att bekanta sig med Röda Korset i ett annat land. Du får veta att din väns grupp i Polen är villig att ta emot er. Hur går ni till väga?
2. Ni får höra att Röda Korset planerar en kraftig höjning av medlemsavgiften. Ni tycker att höjningen är överdriven. Vad kan ni göra?
3. Du har besökt en skola och talat om Röda Korset. Några ungdomar säger att de vill bidra på något sätt till Hungerdagen. De har tänkt ordna en konsert. Vad säger du och hur går ni vidare?
4. Ett lokalt kafé har valt som reklamfras "Första hjälpen mot bakfylla happy hour 9.00–12.00". För att framhäva sitt budskap har kaféet hängt upp stora röda kors i sina fönster och på sina väggar. Vad kan du göra?
5. Er första hjälpen-grupp vill stifta bekantskap med Kalkku. Ni har inga pengar och besöket har inte heller tagits in i verksamhetsplanen. Vilka är era möjligheter?
6. Styrelsen har beslutat att sälja er möteslokal, eftersom den anser att det är slöseri att betala vederlag. Avdelningens pengar kan placeras mer lönsamt. Tanken tilltalar inte dig, vad kan du göra?
7. Vid avdelningens vårmöte är fem personer på plats. Hilma som är aktiv vän men inte medlem i avdelningen tar ordet. Hon anser att mötet inte är beslutfört eftersom tre av de närvarande är styrelseledamöter och bara två representerar övriga. Hur borde ordföranden agera?

8. Du deltar i avdelningens höstmöte. Sekreteraren presenterar följande års verksamhetsplan där det föreslås att avdelningen allokera sina resurser till kantinverksamhet på sjukhuset. Det här betyder att också medlemmarna i din grupp får börja sköta kanten. Vad återstår att göra och hur hade man kunnat påverka situationen på förhand?
9. Medelåldern i distriktsstyrelsen är 67 år. Ungdomsgruppen tog upp saken och enligt dig borde någonting göras. Vilka möjligheter har ni?
10. Beskriv din dröm eller ditt problem på Röda Korset och skapa av det din egen påverkansväg.

Påverkansvägarna går igenom gruppvis.

Perioden mellan stämmorna

Vid utbildningen av förtroendevalda är det speciellt viktigt att man tar upp det riksomfattande påverkansarbetet och går igenom stämman.

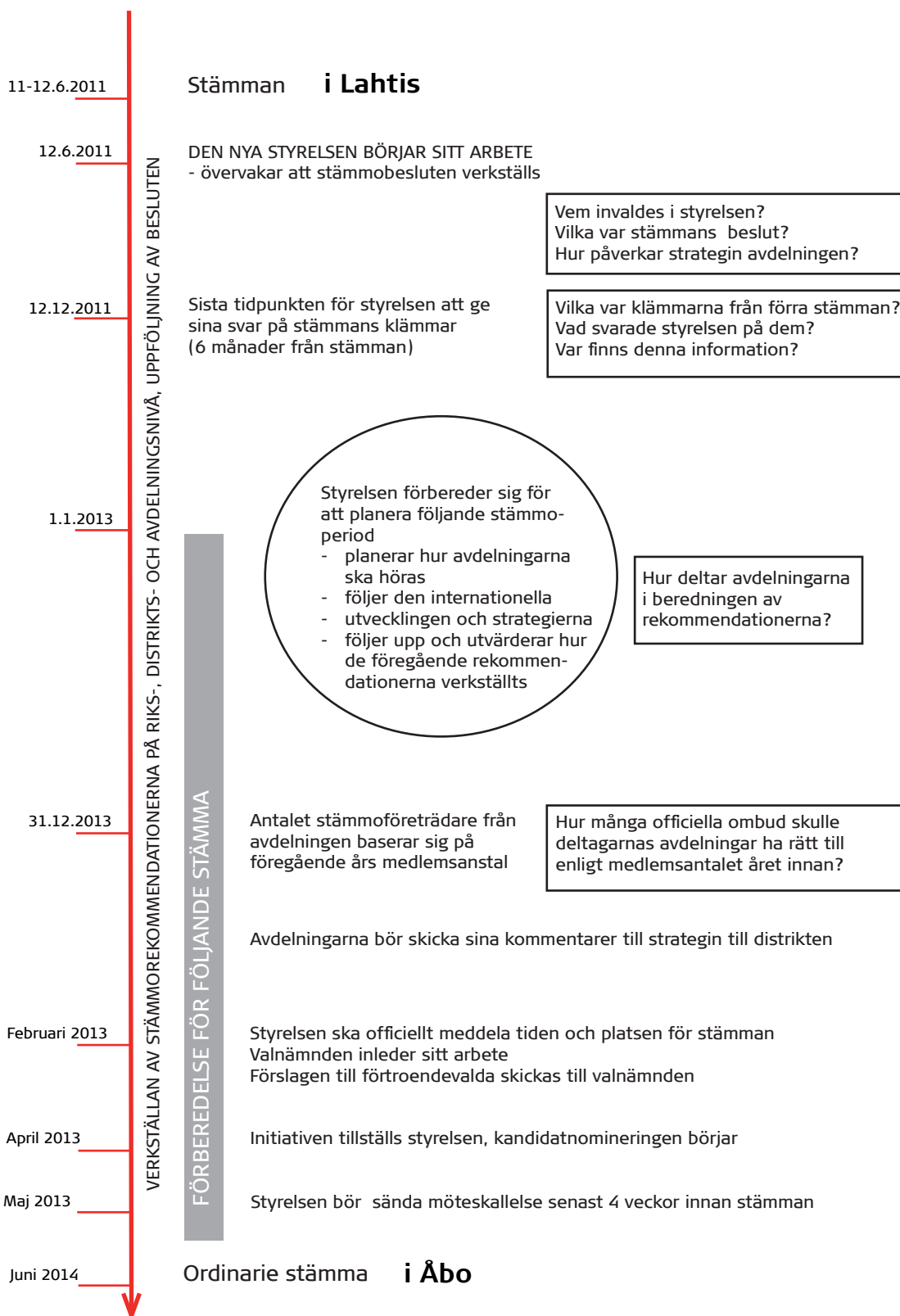
Rita en tidsaxel, och märk ut på den

- var och när föregående stämma arrangerades
- var och när följande stämma ska hållas.

Dela ut stämmans strategi till deltagarna. Se närmare på de beslut som fattades vid förra stämman. Hur påverkar de avdelningens verksamhet?

Hur förbereder man sig för stämman? Vilka frågor påverkar beslutsfattandet vid stämman, exempelvis strategin? Studera hur stämmoförberedelserna syns i avdelningens och avdelningsstyrelsens verksamhet.

Exempel:

Kortkurs i att öva inflytande vid stämman

Hur övar man inflytande vid stämman? Före mötet kan man för avdelningarna och de officiella ombuden anordna en särskild "kurs i stämmoteknik". För att kunna påverka måste representanterna känna till mötespraxisen som varierar något från stämma till stämma. Här kommer några allmänna rättesnören. Inför varje stämma skraddarsys också särskilda utbildningar eller "stämmospecialiteter" såväl för avdelningarnas eget folk som för de officiella ombuden.

De officiella representanterna från avdelningarna och distrikten får göra inlägg och har rösträtt vid stämman. De ska ha fullmakt som visar att de valts till officiell företrädare av en avdelning eller ett distrikt. Rätt att yttra sig vid stämman har, förutom de röstberättigade, också ledamöterna i fullmäktige och styrelsen, revisorerna och generalsekreteraren. Stämman kan bevilja yttranderätt även till andra personer. Alla Röda Korsets medlemmar har rätt att närvara vid stämman.

Vid stämman fastställs riktlinjerna för Finlands Röda Kors verksamhet, dvs. strategin för de följande tre åren. Vid stämman väljs för organisationen också ordförande och tre vice ordförande samt sex övriga styrelseledamöter. Dessutom väljs en ordförande och en vice ordförande samt 23 ledamöter och suppleanter för fullmäktige. Tre revisorer med personliga suppleanter väljs för att övervaka ekonomin. Man kan också ta initiativ och rikta dem till stämman.

Val av förtroendevalda

Personvalen vid stämman bereds i förväg. Kandidater kan föreslås skriftligt på blankett som fås från centralbyrån. Förslagen som kan ges redan före stämman överlämnas till valnämnden. Av förslaget bör framgå för vilken post man föreslår personen samt motiveringar. Förslaget kan även göras under stämman.

Valen förbereds av en valnämnd som består av distriktens officiella företrädare. Den bl.a. sammankallar avdelningarnas stämmorepresentanter till distrikts- eller regionala möten för att diskutera förslagen. Under stämman tar valnämnden emot de officiella företrädarnas förslag till förtroendevalda och sammanställer utifrån dessa ett välgrundat förslag till kandidater för varje post. Personvalen förrättas vid behov genom omröstning.

Strategin

Styrelsen utarbetar ett förslag till strategi. Avdelningarna kan påverka strategin redan i beredningsskedet i och med att styrelsen hör dem exempelvis genom att sända ut en enkät om utveckling av organisationen.

Strategin diskuteras under stämman och bearbetas i mindre grupper och utskott i vars arbete de officiella ombuden kan delta. Vid mötet kan man också föreslå ändringar i strategin.

Initiativ	Ett initiativ som riktas till stämman är en skriftlig framställning om den riksomfattande verksamheten, som ska överlämnas till styrelsen minst två månader före stämman. Initiativ kan antingen tas av en enskild medlem eller av en enhet med rättshandlingsförmåga.
------------------	--

Stämman är ett storskaligt möte vars genomförande kräver en rätt stram mötesteknik. Proceduren inleds med konstituering, då man för mötet väljer ordförande, sekreterare, rösträknare och övriga nödvändiga organ, såsom kommittéer. Samtidigt beslutar man om vad som ska behandlas på mötet och i vilken ordning. Se ordinarie stämmans ärenden (31§).

Vissa allmänna kutymer:

Inlägg	Vid stämman begärs ordet vanligen med en särskild lapp. Längden på diskussionsinlägget är begränsad.
Replik	Anhållan om replik sker genom handuppräckning. Repliken är en kort kommentar till diskussionen.
Kläm	Med en kläm kan man styra verkställandet av ett beslut eller utreda och kanske bereda ett kommande beslut. Klämman anknyter till ett ärende som har behandlats och den får inte stå i strid med beslutet. Man får inte heller ändra på eller utvidga klämman.
Ändringsförslag	Alla förslag till ändringar i dokument som behandlas vid mötet bör göras skriftligt. Det räcker alltså inte att man tar upp en sak eller muntligen föreslår en justering i stora salen. Genom skriftlig framställning kan man se till att ärendet protokollförs på rätt sätt.
Utskott	I utskotten behandlar de officiella ombuden strategin i mindre grupper och i friare form än i stora salen. Utskottens förslag sammanställs för att bilda underlag för diskussionen och besluten i stora salen.
Kommittéer	Kommittéerna bereder förslagen för stämman. Valnämnden exempelvis förbereder de val som ska förrättas vid stämman och procedurkommittén avgör hur man ska gå till väga vid oklarheter i mötespraxisen.

Utbildarens material

OH-mallen En världsomspännande organisation

OH-mallen Röda Korsets organisation